

Noorse leesteksten niveau 2
deel 7

Eddy Waumans

In Niveau 2 worden alle woorden die niet in Alf Sommerfelt & Ingvald Marms Norwegian. A book of Self-instruction in the Norwegian Bokmål, (Teach Yourself Books, de editie van 1967) voorkomen "letterlijk" vertaald: "dyrehagen" wordt dus "de dierentuin" en "sa" "zei". Woorden die er in het Noors en het Nederlands (ongeveer) hetzelfde uitzien en dezelfde betekenis hebben worden niet vertaald. Grammaticale informatie wordt niet gegeven.

Ensom

Tegn noe ensomt, sa læreren.
Piken tegnet seg selv, men
hun smilte på **tegningen**.
Dette er ikke noe ensomt,
sa læreren.
Jo, sa hun.
Smilet er falskt

(Gunn-Evy Kristensen)

teken

de tekening

SMS-poesi: Sjevende

Hvis mennesker
var ballonger
ville alle kommet
til himmelen
hvis de ikke
sprakk¹ på veien² da.

¹ barstten; ² onderweg

Vitser

#1

En ung gutt gikk inn i en **frisørsalong** og frisøren
hvisket til kunden sin: "Dette er den dummeste gutten
i verden. Jeg skal bevise det for deg."

kapper

Frisøren la en **hundrelapp** i den ene hånden og to 20
krone-mynter i den andre.

bankje van 100

Han ropte på gutten og spurte: "Hvilken hånd vil du
ha, gutten min?"

Gutten tok 20- krone-myntene og **stakk**.

verliet het salon

"Hva var det jeg sa?" lo frisøren. "Den gutten lærer
aldri!"

Senere så kunden den samme unge gutten komme ut
av en butikk. Han hadde kjøpt seg iskrem.

"Hei, gutt! Kan jeg stille deg et spørsmål?" sa han,
"Hvorfor tok du 20- krone-myntene **i stedet for**
hundrelappen?"

in plaats van

Gutten **slikket** på isen og svarte: "Fordi den dagen
jeg tar hundrelappen, er spillet over!"

likte

#2

Det er ikke alltid så lett å bli gammel. Vi hører
dårligere, ser dårligere, husker dårligere og noen
ganger vet vi **ikke engang** om disse tingene selv.

niet eens

Da er det fint å ha noen rundt oss som kan gi oss en
støttende hånd, eller bare en kommentar.

helpende

Denne vitsen viser oss hvordan det kan være.

En gammel mann **lurte på** om hans kone hadde
problemer med **hørselen**. Så en kveld, da han sto bak
henne mens hun satt i sin svært komfortable **lenestol**,
snakket han **lavt** til henne: "Kjære, kan du høre meg?"
Han fikk intet svar.

vroeg zich af
het gehoor
leunstoel
stilletjes

Han kom litt nærmere og sa "Kjære, kan du høre

meg?" Han fikk ikke noe svar denne gangen heller.

Til slutt snakket han rett inn i øret hennes: "Kjære, kan du høre meg?"

Konen **sukket** og skrek: "For tredje gang, JA!"

zuchtte

#3

Kirkens nødhjelp kontaktet en rik advokat og spurte hvorfor han ikke hadde gitt noe til de **tregende**¹ i **det siste**².

Noorse hulporganisatie
¹ de hulpbehoevenden
² de laatste tijd

"Vel, svarte advokaten. Jeg har en gammel og syk mor som trenger hjelp. Min **svoger** døde nylig og barna hans trenger hjelp. Jeg har dessuten tre barn som studerer og trenger hjelp."

zwager

"**Jeg beklager virkelig** at jeg spurte om penger når det er **slik det henger sammen**."

het spijt me echt
 zo in mekaar zit

"Ja," **tilføyde** advokaten. "Når mine egne ikke får penger av meg, hvorfor skal jeg da gi penger til deg?"

voegde ... eraan toe

#4

En drosjekunde i **baksetet**¹ **prikket**² sjåføren på **skulderen** for å spørre om noe.

¹ de achterbank; ² tikte
 de schouder

Sjåføren skrek og mistet kontrollen over bilen som kjørte opp på fortauet og stoppet bare få centimeter foran et butikkvindu.

Først ble det stille, men så sa sjåføren at han aldri måtte gjøre sånt igjen.

Passasjeren **beklaget**¹ at han hadde **forstyrret**² ham, men skjønte ingenting.

¹ verontschuldigde zich
² gestoord

"Du forstår," sa sjåføren. Dette er min første dag i en drosje. Jeg har tidligere kjørt begravellesbil i 25 år!"

#5 *Het zijn niet alleen de Zweden die er in Noorse grappen van langs krijgen...*

Har du hørt **vitsen**¹ om de tre **bergenserne**² som

gikk på en **isbre**³?

En av de tre falt ned i en veldig dyp **sprekk**. Han satt helt fast og kom ikke opp igjen.

De to andre prøvde å få ham opp igjen, men dat var helt **umulig**. De prøvde på alle måter, men det gikk **rett og slett** ikke.

Til slutt tenkte de to andre at de måtte gå ned til **bygda** for å få hjelp, og de ropte ned til ham: "Vi går til bygda etter hjelp."

Og da svarte han nede fra dypet: "Ok! Jeg blir her!"

De to andre **syntes** allikevel **litt synd på** ham fordi han satt der helt alene i den dype sprekken, og derfor **heiste** de **ned** en flaske whisky til ham.

"Vi heiser ned en flaske whisky!" ropte de.

"Jeg har is!" svarte han fra dypet.

Og så gikk de ned til bygda og kontaktet **Rode Kors** som ble med dem tilbake hele den lange veien opp på isbreen.

Det var blitt mørkt da mennene kom til den dype sprekken, og de kunne **så vidt**¹ se mannen på **bunnen**².

"Det er fra Røde Kors!" ropte en av dem.

"Nei takk," svarte bergenseren fra dypet, "Jeg har allerede kjøpt **lodd**!"

¹ de grap; ² inwoners van Bergen (in West-Noorwegen)

³ gletsjer spleet

onmogelijk
gewoonweg

het dorp

hadden wat medelijden met

lieten aan een touw ... zakken

het Rode Kruis

¹ nog net

² de bodem

een lot *of* lotjes

Janteloven og jenteloven

I 1933 publiserte Aksel Sandemose romanen "En flyktning **krysser** sitt spor". In denne boka formulerte han "Janteloven". Jante er navnet på den småbyen hvor Espen Arnakke, **hovedpersonen** i

romanen, vokste opp, og Janteloven illustrerer småbyens tyranniske **press**¹ på **den enkelte**². Sandemose **hevdet**³ at Janteloven **har sin gyldighet**⁴ overalt:

1. Du skal ikke tro at du er noe.
2. Du skal ikke tro du er **like meget** som oss.
3. Du skal ikke tro du er klokere enn oss.
4. Du skal ikke **innbille deg** du er bedre enn oss.
5. Du skal ikke tro du vet mer enn oss.
6. Du skal ikke tro du er mer enn oss.
7. Du skal ikke tro at du **duger** til noe.
8. Du skal ikke le av oss.
9. Du skal ikke tro at noen bryr seg om deg.
10. Du skal ikke tro du kan lære oss noe.

1. Jantelov – på dansk

Som **motstykke** til Janteloven skrev den svenske journalisten og forfatteren Gudrun Hjelte "Jenteloven", som **framhever**¹ **likestilling**² mellom mann og kvinne:

kruist

de hoofdpersoon

¹ druk; ² het individu

³ poneerde; ⁴ geldt

evenveel (waard)

je inbeelden

deugt

tegenhanger

¹ benadrukt; ² de gelijkheid

1. Du skal tro at du er noe.
 2. Du skal tro at du er like meget som alle andre og alle andre like gode som du.
 3. Du skal tro at du er like klok som andre, av og til klokere.
 4. Du skal vite at du er like god som andre.
 5. Av og til vet du mer enn andre.
 6. Du er ikke mer enn andre, men du er **enestående** som alle andre.
 7. Du duger til mye.
 8. **Skratt** av deg selv og din verden – det gjør deg fri.
 9. Du skal tro at mange bryr seg om deg.
 10. Du skal tro at du kan lære andre en god del og lære av dem.
- Hvorfor? Fordi du er noen, en som **trengs!**

uniék

schater

nodig is

Moro!?

Ring til én **pizzasjappe** fra én telefon. Ring en annen pizzasjappe fra en annen telefon. Når begge svarer i den andre enden, snu **rørene** mot hverandre, og så kan følgende **replikksveksling**¹ **inntreffe**²:

- Hallo.
- Hallo ja.
- Ja?
- Skal du ha pizza?
- Nei du, skal du ha pizza?
- Nei, jeg har pizza, jeg.
- Du har, jeg har også, hæ?
- Du ringte meg!
- Du ringte, **din** idiot! Skal du ha pizza?
- Pizza ... **arg!**

Dette kan fortsette i det uendelige. Bare lytt og **finn fram** popkornet.

pizzazaak

hoorns

¹ dialog; ² plaatsvinden

jij

drukt woede uit

haal ... tevoorschijn

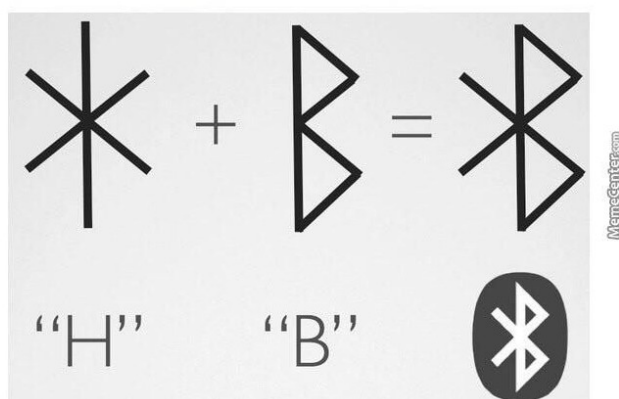
Bluetooth er oppkalt etter Harald Blåtann

Bluetooth er den typen forbindelse som de fleste av dagens elektroniske **enheter** bruker. Ideen til navnet kom fra Jim Kardach of Intel, som leste en historisk roman om vikinger på den tiden.

Men hvorfor valgte han nettopp vikingkongen Harald **Blåtann**¹, som **hersket**² over Danmark og Norge på midten av 900-tallet?

Der er fordi Harald Blåtann var god til å samarbeide. Han var blant annet kjent for sine diplomatiske kvaliteter, som gjorde at **ulike parter** kunne **forhandle** med hverandre. Dessuten hadde han gode kommunikasjons**evner**.

The Bluetooth logo is the combination of "H" and "B," the initials of Harald Bluetooth, written in the ancient letters used by Vikings, which are called "runes."

Bluetooth-logoen er kombinasjonen av **runene** for "H" og "B"

apparaten

¹ *letterlijk*: "Blauwtand"; ² heerste

verschillende partijen
onderhandelen
vaardigheden

runetekens

Titanic

Titanic var et passasjerskip, bygd i 1912 for britiske White Star Line. Skipet var på dette tidspunktet verdens største skip. Det ble satt inn på ruten Southampton – New York.

Det ble sagt at skipet "ikke kunne synke", men det sank på sin første reise, sørøst for Newfoundland, natten til 15. april 1912. 1500 mennesker døde, 700 ble reddet. 20 av de **omkomne** var norske.

Titanic-ulykken er et av verdens aller mest berømte **skipsforlis**¹, og har blitt dramatisert i en **rekke**² filmer og bøker.

Det var den store **utvandringen** fra Europa til USA som la **grunnlaget**¹ for **byggingen**² av store skip fra midten av 1800-tallet og fram til første **verdenskrig** i 1914. Fra 1890-årene ble skipene større og større fordi antallet migranter til og fra Nord-Amerika **økte** sterkt, og et **voksende** antall rike amerikanere gikk på ferie i Europa og **krevde**¹ mer plass **om bord**².

Da Titanic la ut på sin første reise var det 1320 passasjerer og 909 **besetningsmedlemmer** om bord.

Passasjerene på 1. klasse hadde **tilgang** på squashbane, svømmebasseng og eksklusive suiter. På 3. klasse var Titanic det første skipet uten store sovesaler, men med **lugarer** for alle passasjerer.

1. klasse **opptok** mest plass på Titanic, men det var utvandrere på 3. klasse som brakte inn mest penger. En billett på 3. klasse fra Norge kostet 181 kroner, rundt 9500 kroner **i dagens penger**. Den dyreste billetten på 1. klasse kostet rundt 485 000 kroner i dagens penger.

Titanic er kjent som skipet som "ikke kunne synke", og det sies at det er en av grunnene til at det ikke hadde nok **livbåter**¹ om bord. Titanic hadde et **skrog**² inndelt i **vanntette** rom, som skulle gjøre at skipet "praktisk talt ikke kunne synke". **Punkterte** rom ville bli fylt med vann, men ved hjelp av vanntette dører mellom rommene ville skipet **holde seg flytende**.

omgekommenen

¹ schipbreuken; ² reeks

emigratie
¹ de basis ; ² de bouw
wereldoorlog

nam ... toe
groeiend
¹ eiste; ² aan boord

bemanningsleden

toegang

hutten

nam ... in

vandaag de dag

¹ reddingsboten; ² romp
waterdichte
lek geslagen

zich drijvend houden

Titanic var konstruert slik at de fire **fremste** rommene kunne fylles med vann uten at skipet ville synke. Isfjellet punkterte de seks fremste rommene. Derfor kunne Titanic ikke holde seg flytende.

voorst

Hva skjedde på de **skjebnesvangre** dagene?

noodlottige

10. april 1912: passasjerer ankommer, skipet forlater havnen.

14. april, morgen, lunsj og kveld: forskjellige **varsler** om isfjell.

waarschuwingen

14. april, kl. 20.00: kapteinen kommer på **brua**.

de brug

14. april, kl. 23.40: utkikken Fred Fleet **får øye på** et ismassiv.

spot

14. april, kl. 23.40: kollisjon, Titanic stopper.

15. april, kl. 24.05: telegrafistene sender ut en **nødmelding**; det kan ha vært skip i nærheten som ikke fanget opp meldingen. Redningsskipet Carpathia hører nødmeldingen, men er rundt fire timer **unna**.

noodoproep

verwijderd

15. april, kl. 24.30: kapteinen gir ordre om å fylle livbåter.

15. april, kl. 01.30: skipets **baug**¹ **tipper**² merkbart nedover.

¹ boeg; ² kantelt

15. april, kl. 02.05: **fortsatt** 1500 mennesker er om bord; flere av dem **havner** først i det iskalde vannet før de blir reddet. Det var aldri blitt **gjennomført** noe **livbåtøvelse** og skipet hadde ikke noe form for **høytaleranlegg**.

nog steeds

belanden

uitgevoerd

oefening met de reddingsboten

luidsprekerinstallatie

15. april, kl. 02.20: Carpathia forlater **området** med **reddede** passasjerer og setter kurs mot New York.

het gebied

geredde

18. april: Carpathia ankommer New York med 705 overlevende.

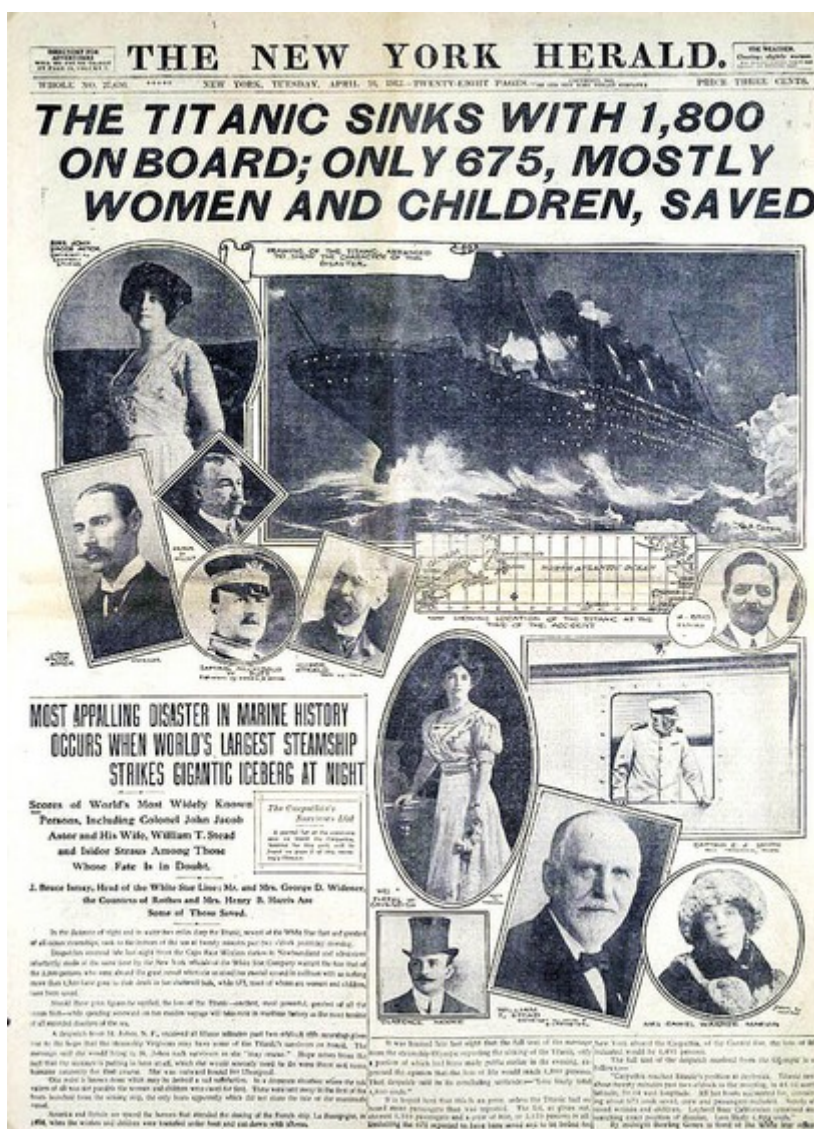
1500 personer mistet livet i Titanic-ulykken. Det har blitt hevdet at passasjerer på 3. klasse ble **holdt tilbake** og at det **bidro** til det relativt høye antall

tegengehouden

bijdroeg

omkomne blant disse passasjerene (75 prosent) **sammenlignet** med 2. (59 prosent) og 1. klasse (38 prosent).

vergeleken

Andre faktorer som spilte en rolle var at mange av passasjerene på 3. klasse ikke kunne engelsk og noen **nektet** å forlate bagasjen sin. Familier og kvinner uten **ektefelle**¹ hadde lugar **akterut**² slik at det tok lang tid før de skjønnte hva som hadde hendt.

weigerden
¹ echtgenoot; ² in het achterschip

I april 2008 solgte det britiske **auksjonshuset** Henry Aldridge & Son bort en rekke **sjeldne**¹ Titanic-**effekter**². Alle stammet fra en samling eid av Lillian Asplund, en av de overlevende fra forliset.

veilinghuis
¹ zeldzame of merkwaaardige
² voorwerpen

Asplund var fem år gammel da ulykken skjedde, og hun mistet sin far og tre brødre under den dramatiske redningsaksjonen. Kvinnen selv døde i 2006, 99 år

gammel. Hun var den siste amerikanske overlevende etter Titanicforliset.

Noe av det som ble auksjonert bort, var en billett til **jomfruturen**. Den ble solgt for 65 772 dollar, omkring 331 000 kroner, **ifølge** nyhetsbyrået AP, og var **utstedt** til Asplunds far. Billetten ble kjøpt av en anonym amerikansk samler. Billetten ga adgang til lugar på 3. klasse. Et **herreur**¹ som **tilhørte**² Lillian Asplunds far, Charles, ble også solgt – det hadde stoppet da Titanic forliste!

maidentrip
volgens
uitgereikt

¹ herenhorloge; ² toebehoorde
aan

Midas

Midas var en konge som levde for mange, mange år siden. Rundt slottet hans lå en herlig **hage** med pene trær, og blomster som **duftet** deilig og hadde alle **regnbuens** farger. Og for hvert år ble hagen vakrere og vakrere. Men kongen gledet seg ikke lenger over de pene blomstene sine. Selv ikke når hans lille datter Gullhår kom løpende til ham med en bukett. Han sa bare til seg selv: Å ja, de er jo pene – men tenk om de hadde vært av **gull!**

tuin
geurden
van de regenboog

Det var alltid stille i hans store slottet. Kongen ville helst sitte alene, og han var bare interessert i **klangen** fra gullpengene sine. De lå gjemt i et lite og mørkt kott i kjelleren. Hans skattekammer lignet et rom i et fengsel. Det eneste lys kom fra et lite vindu høyt oppe på veggen. Men det var likevel der kongen foretrakk å være.

goud

de klank

Hver dag gikk han ned i skattekammeret sitt, låste døra og så på **posene** med gull. Han gledet seg over **solstrålene**, for når de falt inn gjennom det lille vinduet **lyste** gullet **opp** og skinte som solen selv. Alt dette skal min datter få når jeg dør, tenkte han. Hun blir den lykkeligste i verden, for ingen eier så mye gull som meg. Men dette er ikke nok. Jeg vil samle mye mer!

zakken
de zonnestralen
lichtte ... op

En dag da han satt i det lille kottet i kjelleren og **frydet seg** over gullmyntene som strålte i lyset fra vinduet, falt en skygge over dem. Kongen så opp, og det sto en fremmed mann foran ham. Hvordan var han kommet inn? Kongen hadde jo selv låst døra. Men den fremmede så så **vennlig** ut at kongen ikke ville **skjenne på** ham. Kanskje mannen er et **sendebud**¹ fra **gudene**², tenkte han. **Grekerne**³ trodde at det var mange guder, og at de lot sine sendebud stige ned fra himmelen for å straffe eller belønne menneskene. "Kanskje han er kommet for å gi meg en gave," tenkte kongen, "Kanskje han vil gi meg enda mer gull!"

zich verheugde

vriendelijk
berispen
¹ afgezant; ² de goden; ³ de
Grieken

Den fremmede **så seg om** i rommet. "Du er rik, kong Midas. Jeg kjenner ingen som eier så mye gull som du."

keek rond

"Det kan nok være," svarte Midas. "Jeg har samlet gull hele mitt liv. Jeg håper jeg blir enda rikere før jeg dør."

Den fremmede så på kongen og sa: "Hva ville du gjerne ha hvis jeg lofte å **oppfylle** ditt høyeste ønske?"

vervullen

Kongen svarte: "Da ville jeg ønske at alt jeg **rørte ved**, ble til gull."

aanraakte

"Det skal bli som du ønsker. Fra i morgen skal alt du rører ved, bli til gull. Farvel, kong Midas."

Neste dag da kongen våknet, **strakte** han hånden **fram** og grep en stol som stod ved senga. Men det hendte ingen ting, han rørte ved flere ting, men de ble ikke til gull.

uitstak

Han var veldig skuffet, og han lå lenge og bare **stirret**¹ ut i det grå **morgenlyset**². Da falt den første **solstrålen**¹ inn i rommet og **forgylte**² taket over hodet hans. Og lakenet, som hendene hans hvilte på, skinte. Kong Midas **reiste seg**, og da så han at lakenet var blitt til det **reneste** gull.

¹ staarde; ² morgenlicht
¹ zonnestraal; ² vergulde

stond op
zuiverste

Ute av seg av lykke gikk kongen rundt i rommet og rørte ved den ene tingen etter den andre. Alt ble til gull.

buiten zichzelf

Kong Midas kledde på seg. Klærne var svært tunge å **ha på seg**¹. Han **tok tak i**² et lommeetørkle som Gullhår hadde gitt ham. Det ble til gull det også, men merkelig nok ønsket han at det hadde vært et ganske **alminnelig** lommeetørkle som før.

¹ dragen; ² greep

gewone

Kong Midas tenkte på hagen sin, og han skyndte seg ut, og gikk han fra **bed** til bed og rørte ved alle blomstene, og de **stivnet** en etter en og ble til rent gull.

bloembed
verstijfden

Lykkelig gikk han tilbake til slottet og satte seg ved **frokostbordet**. Gullhår var ikke kommet ennå, og han bestemte seg for å vente på henne. Da hørte han plutselig at hun gråt nede i hagen, og et øyeblikk etter kom hun stormende inn med en bukett

de ontbijttafel

blomster til ham.

"Se, hvor vakre de er, Gullhår," sa kong Midas da hun sto **ved siden av** ham.

"Nei, de er stygge," sa den lille prinsessen. "Jeg liker ikke de **ekle**, stive rosene. De dufter ikke – de er harde, og bladene **stikker**." Hun kastet blomstene fra seg og gråt enda mer.

Midas var trist nå, og han ble enda tristere da han begynte å spise. Da han satte et glass kaldt vann til **munnen**, stivnet vannet og ble til gull. Midas tok forsiktig et stykke brød, men – det ble også til gull. All maten hans ble til gull! Men kongen tenkte: "**Kommer tid kommer råd**. Hva betyr litt vann og brød? Nå vil jeg glede meg over min rikdom! Ingen er så rik som meg!

Men **etter som** dagen gikk, ble han mer og mer sulten, og om kvelden følte han seg **kvalm** bare ved **tanken** på mat. Da Gullhår hørte dette, løp hun mot faren for å **trøste** ham. Kong Midas smilte og tok den lille datteren **inntil seg** og kysset henne og tenkte at han nesten hadde glemt hvor glad han var i henne.

I samme øyeblikk stivnet hun i armene hans og ble til en **statue**¹ av gull. Kong Midas **stirret**² på den **gylne** statuen som hadde vært hans datter, og nå ønsket han av hele sitt hjerte at han kunne bli den fattigste av alle, bare han kunne få henne levende igjen.

Da kong Midas så opp, merket han den fremmede borte ved inngangen. Han **bøyde** hodet sitt i skam.

"Kong Midas," sa den fremmede. "Er du **fortsatt** glad, eller **angrer du på** ditt ønske?"

"Jeg er så ulykkelig som et menneske kan bli," sa kongen stille.

"Men du har jo fått alt det du ønsket deg!" sa den fremmede.

"Jeg **innser**¹ nå at det fins ting som er **viktigere**²

naast

akelige
steken

zijn mond

komt tijd, komt raad

naarmate
misselijk
de gedachte
troosten
bij zich

¹ standbeeld; ² staarde
gouden

boog

nog altijd
heb je spijt van

¹ zie ...in; ² belangrijker

enn gull," sa kong Midas. "Jeg har mistet noe som er mye mer verdt!"

"Du er altså blitt klokere," sa den fremmede. "Si meg nå, kong Midas, hva er mest verdt, vann eller gull?"

"Vann," svarte kongen, "og det får jeg aldri mer!"

"Gull eller brød?"

"Brød," svarte kong Midas, "det er mer verdt enn all verdens gull!"

"Og ett spørsmål **til**: din datter eller gull?"

"Mitt barn!" hvisket kong Midas og **vred** hendene sine. "Ett av **smilehullene** hennes er mer verdt enn alt gull i verden!"

"Ja, du er blitt klokere," konkluderte den fremmede. "Og derfor skal jeg hjelpe deg nok en gang. Gå ned til elva som **flyter** gjennom hagen din, og bad i den. Ta med deg en **krukke**. Fyll den med vann fra elva, og **hell** vannet over alt som du vil forandre fra gull til det det var før. Og så må du ærlig og **oppriktig** be om at ditt ønske må bli glemmt."

Så fort det er mulig for et menneske, løp kong Midas til elva, badet seg og kom tilbake med den **fulle** krukka. Han helte vann over Gullhår, og hun skrek: "Men far da! **La være å** helle vann på meg! Se på **kjolen** min!"

Da smilte kong Midas, for han forsto at Gullhår ikke husket at hun hadde vært en gullstatue.

Så gikk kongen ut i hagen sin og helte resten av vannet over bedene, og da lyste blomstene igjen i alle regnbuens farger og duftet like deilig som før...

nog

wrong
kuiltjes in de wang

stroomt
kruik
giet
oprecht

volle
hou op met
jurk

Det norske samfunnet

I **kjølvannet** av dramaet på Utøya spurte komiker Are Kalvø vennene sine hva de likte med det norske **samfunnet**. Han fikk svar fra hele Norge. Et lite **utvalg**.

► Ingen i hele verden blir så glad for sommeren enn vi.

► Det er **enighet** om at man ikke trenger å ha lange samtaler klokken 08.00 om morgenen

► Alle i Norge har minst en felles **bekjent**.

► Ungene våre må ikke gå gjennom en metalldetektor før de skal inn på skolen

► Datteren min har de samme **mulighetene** som sønnen min, og jeg er ikke **bekymret**¹ for **fremtiden**² deres.

► Å sitte på trappen og se **kattungene** leke **voldsomt**, men lykkelige.

► Alle **frivillige**¹ som **kaster**² alt de har i hendene og gjør **hva som helst**¹ for å hjelpe når noe **alvorlig**² skjer, er helt vanlige mennesker.

► Folk henger glemte **luer**¹ og **votter**² på trær og gjerder, **i håp om**¹ at **eieren** kanskje **finner** dem **igjen**³.

► **Terrorangrepet**¹ **utløste**² et **rekordsalg**³ av blomster og ikke av **våpen**⁴.

► Folk med **doble fornavn**¹ har det like **artig**² på byen som folk med doble etternavn.

► Barn blir **sett på**¹ som individer som har **rett til**² egne meninger.

► Vi kan si, skrive, tenke og mene hva vi vil. **Høyt**.

► Vi hilser på hverandre når vi er **på tur**.

samenleving
keuze

overeenstemming

kennis

mogelijkheid
¹ bezorgd
² toekomst

de kittens
hevig

¹ vrijwilligers; ² laten vallen
wat dan ook
ernstigs

¹ mutsen; ² wanten
¹ hopend dat; ² de eigenaar
³ terugvindt

¹ terreuraanslag; ² veroorzaakte
³ recordverkoop; ⁴ wapens

¹ dubbele voornaam; ² prettig

¹ beschouwd; ² recht op

hardop

trektocht

► Folk **skjeller ut hverandre** i en tv-debatt, og deler **drosje** hjem etterpå.

► **Tillitt**¹! Vi kjøper ferske **landbruksvarer**² fra en **ubetjent**³ **salgsbu**⁴ og legger betalingen i en **pappeske**.

► Folk sier "tusen takk for hjelpen" bare fordi du forteller dem hvilken **bussholdeplass**¹ de skal **gå av**² på.

schelden elkaar de huid vol
taxi

¹ vertrouwen; ² landbouwproducten; ³ onbemand; ⁴ kraam
kartonnen doos

¹ bushalte
² uitstappen

Barn og voksne

Nina Storeng er ni år gammel, og hun synes at **forskjellen**¹ på å være barn og å være **voksen**² er at voksne har mer **ansvar**: "Det som er morsomt med å være voksen, er at voksne folk kan bestemme selv og kan gjøre mye som vi som barn ikke kan. Og noen ganger tror jeg at voksne har **hemmeligheter** for oss, at det er ting som de vil at vi barn ikke skal vite.

Det hender at jeg ikke vil bli voksen, for jeg synes det skjer så mye morsomt når man er barn. Ikke bare å slåss med guttene, men også å lære å skrive og regne. Når man blir voksen, blir en del ting borte.

Jeg synes det er veldig kjedelig når voksne **kjefter på** hverandre. Og så må de jobbe mye, noe som jeg ikke vil.

Og det kan være kjedelig å passe barna, og det er ALLTID kjedelig å måtte **rydde**.

Jeg synes man er voksen når man er 20 år, så jeg har lang tid igjen. Det er mulig at jeg vil bli butikkdame fordi jeg liker å hjelpe folk og å snakke med dem.

¹ het verschil; ² volwassen
verantwoordelijkheid

geheimen

uitvallen naar

schoonmaken

Femten ting som gjør livet verdt å leve

* Å vite at jeg har familie, gode venner og hyggelige naboer.	
* Lukten av regn på varm asfalt en sommerdag i byen.	de geur
* Når du er ferdig med eksamen, og kjenner at du har gjort ditt aller beste.	weet
* Lykken når tannlegen sier: "Null hull!"	de vreugde
* Å ha en hobby. Å ha tid sammen med et dyr, for eksempel.	
* TV filmen begynner og katten legger seg i fanget mitt.	schoot
* Å fremdeles ha meget blide og kvikke foreldre.	opgewekte
* En tur i skogen med barna. Det at barna er fornøyd er viktig.	
* Å sette Abba's "Dancing Queen" på repeat og synge og danse til du har fått nok.	
* Å lese gode bøker. Gjerne en krim. Best leser jeg sittende i godstolen ved peisen.	de luie stoel
* Bli fortalt at folk er glad i deg.	
* At man ikke bruker for mye, men har nok.	
* Kjæresten min.	geliefde
* Å klare å finne en ny jobb.	
* Det beste i livet er gratis!	

Siv Kappe

Det var engang en rik mann som hadde tre døtre. En dag ønsket han å finne ut hvor glad de egentlig var i han. Han spurte sin eldste datter: "Hvor høyt elsker du meg, min kjære?"

"Like kjært som mitt eget liv.", svarte hun.

"Det var godt å vite", sa faren og **henvendte** seg til sin andre datter, "Hvor høyt elsker du meg, min kjære?"

"Høyst i hele verden.", var hennes svar. "Det er bra", sa faren. Så spurte han sin tredje datter: "Hvor høyt elsker du meg?"

"Jeg elsker deg som et godt måltid elsker salt.", sa hun. Faren ble rasende over svaret. "Du setter **ikke pris på din far i det hele tatt**", sa han, "og i mitt hus er du ikke lenger velkommen." Han kastet henne ut av huset **der og da**, og slo døren igjen i ansiktet hennes.

Hun **gikk av gårde**. Og hun **gikk langt og lengre enn langt**¹, til hun kom til en **myr**². Der samlet hun **siv**³ og laget en slags kappe av dem, som dekket henne fra topp til tå, **slik at** hennes egne klær ble **skjult**.

Så fortsatte hun å gå til hun kom fram til et stort flott hus. Hun **banket på** og spurte om de trengte hjelp. Det gjorde de ikke, var svaret hun fikk.

"Men jeg har **ingen steder** å gå", sa hun, "Jeg vil ikke be om lønn, og jeg kan gjøre all slags arbeid."

"Vel, hvis du kan **skrubbe gryter**¹, og **skrape kjeler**², kan du bli", sa de. Så der ble hun værende, hun skrubbet gryter og skraper kjeler, og gjorde alt det arbeidet ingen andre ville gjøre. Og fordi hun ikke sa sitt navn, kalte de henne Siv Kappe. Det var et fint hus hun hadde **havnet** i. Det var eid av rike folk som hadde en vakker sønn.

Så hendte det en dag at det skulle arrangeres dans ikke

wendde

apprecieert ...helemaal niet

dadelijk

vertrok

¹ liep een heel lange tijd

² moeras; ³ riet

zo dat

verborgen

klopte aan

nergens

¹ potten schrobben; ² ketels schrapen

terechtgekomen

langt unna. **Tjenerfolket** kunne dra og se på **fin-folket**.

Siv Kappe sa hun var for trett til å bli med så hun ble hjemme. Men straks de andre var ute, tok hun av seg sin kappe av siv, vasket seg og dro til dansen. Der var ingen så flott kledd som henne. **Hvem andre** var på dansen en sønnen av huset. Og straks han så henne ble han forelsket i henne. Han kunne ikke danse med andre enn henne.

Før dansen var over, dro Siv Kappe hjem. Da de andre kom hjem **lot** hun **som** hun sov, med sin kappe på seg.

Tidlig neste morgen fortalte de henne: "Du gikk virkelig **glipp av noe** i går, Siv Kappe!"

"Hva da?" spurte hun. "Det var den vakreste kvinnen du **noensinne** har sett, vakkert kledd. Den unge herren i huset kunne ikke ta sine øyne fra henne. "Men i kveld er det nok en dans, kanskje hun kommer igjen?"

Når kvelden kom, sa Siv Kappe at hun var for trett til å dra med dem. Men straks de var ute av døra, så var det av med kappen og **av sted** til dansen. Den unge herren ventet på henne, og han danset ikke med andre, og så ikke på andre hele kvelden. Før dansen var over, løp hun hjem og lot som hun sov da de andre kom.

Morgenen etter sa de andre tjenerne: "Siv Kappe, du skulle ha vært på dansen i går, for den vakre kvinnen var der igjen. Den unge herren fikk ikke øynene fra henne."

"Vel," sa hun, "jeg skulle likt å ha sett henne."

"I kveld er det nok en dans, og du må bli med oss, for hun kommer sikkert".

Men da kvelden kom var Siv Kappe for trett til å bli med dem. Men straks de var dratt, gjorde hun seg klar og dro etter.

Den unge herren var lykkelig da han så henne. Han

het dienstpersoneel
de mensen van de hogere stand

wie anders

deed alsof

iets gemist

ooit

op weg naar

danset ikke med andre og hadde ikke øyne for andre. Men hun ville ikke si sitt navn eller hvor hun kom fra. Han ga henne en ring og sa at hvis han ikke så henne igjen så ville han dø. Før dansen var over, var hun borte, og lot som hun sov da de andre kom hjem.

Neste dag sa de andre til henne: "Siv Kappe, nå gikk du virkelig glipp av noe. Du kan ikke se kvinnen nå, for nå er det ikke mer dans."

Herrens sønn gjorde alt for å finne henne, men **uansett hvor** han dro og hvor han spurte, så var det ingen som kjente til henne. Han ble sykere og sykere, og til slutt gikk han til sengs.

Kokka fikk **beskjed**¹ om å lage noe **velling**² til sønnen, for han var syk av **kjærlighet**. Da Siv Kappe fikk vite dette, ba hun om **lov** til å lage den.

Til slutt **ga** kokken **seg**. Siv Kappe laget vellingen, og lot ringen falle ned i vellingen, før kokka tok vellingen opp til herren.

Den unge mannen spiste velling og fikk se ringen på **bunnen**.

"**Send etter** kokken," ropte han.

Kokken kom. "Hvem har laget vellingen?" spurte han.

"Det har jeg gjort," sa kokka og hun var redd når han så på henne.

"Nei, det gjorde du ikke," sa han, "fortell meg hvem som gjorde det, og jeg skal ikke skade deg."

"Vel, det var Siv Kappe," sa hun.

Det ble sendt etter Siv Kappe. Og hun kom.

"Er det du som har laget vellingen?" spurte han.

"Ja, det var meg," svarte hun.

"Hvor fikk du ringen fra?" spurte han.

"Fra ham som ga meg den" var hennes svar.

waar ... ook

¹ opdracht; ² pap
verliefdheid
toelating

legde ... er zich bij neer

de bodem

laat komen

"Hvem er du?", spurte han.

"Det skal jeg vise deg," sa hun. Hun dro av seg kappen laget av siv og der sto hun i sin vakre kjole.

Husets sønn ble straks **frisk**, og det gikk ikke lange tiden før de skulle giftes. Det skulle bli et stort bryllup, hvor alle ble bedt om å komme fra **fjern** og nær. Også Siv Kappes far ble bedt. Men hun fortalte ingen hvem hun var. Rett før bryllupet gikk hun til kokka og sa: "Jeg vil at du lager hvert **måltid** uten salt."

"Men hvis maten ikke **inneholder** salt, vil det bli et kjedelig måltid," sa kokka.

"Det spiller ingen rolle!" sa hun. Kokka gjorde som hun sa.

Så kom bryllupsdagen, og de ble gift. Etter bryllupet gikk alle til bords. Da maten kom, var den så smakløs at ingen kunne spise den. Siv Kappes far prøvde den ene retten etter den, så **brast han ut i gråt**.

"Hva er **i veien**?" spurte brudgommen han.

"Åh", sa han, "Jeg hadde en datter. Jeg spurte henne om hvor høyt hun elsket meg. Og hun sa: "Jeg elsker deg som et godt måltid elsker salt. Jeg kastet henne på dør, for jeg trodde hun ikke elsket meg. Men nå forstår jeg at hun var den som satte meg høyest. Og hun kan være død for det jeg vet."

"Nei, far, her er hun," sa Siv Kappel. Og hun gikk opp til ham og la sine armer rundt han.

Og slik levde de lykkelig i alle sine dager.

beter

verre

maaltijd

bevat

barstte hij in tranen uit

aan de hand

Ulv i fåreklær

Ulven **fant** en gang **på**¹ at hvis han **forkledd**² seg riktig, så kunne han fange nok mat uten å bli jaget og **forfulgt** hele tiden, slik han var vant til.

Som tenkt, så gjort; han pakket seg inn i et stort **saueskinn**¹ og **lurte seg**² **usett**³ inn i en saue**flokk**⁴ som var i nærheten. Han holdt seg sammen med flokken hele dagen, lot som han **beitet** slik som de andre, og da kvelden kom, ble han også **lukket inn** sammen med sauene.

Han skulle akkurat til å spise en fet sau til aftensmat, da han hørte **fottrinn**¹ i nærheten. Det var **gjeteren**², som også ville spise litt kjøtt til aftens, og han slaktet den største av sauene med kniven sin.

Du kan tenke deg fjeset hans da han hadde fått **skåret av** den tykke ullen og fant en død ulv inni skinnet.

Ulvens forkledning hadde nok vært for god! Han hadde virkelig vært en "ulv i **fåreklær**".

¹ bedacht; ² verkleedde

vervolgd

¹ schapenvacht; ² glipte

³ ongezien; ⁴ kudde

graasde

opgesloten

¹ voetstappen; ² de herder

afgesneden

schaapskieren

Tre troll

Det var en gang tre troll.

De bodde på hvert sitt fjell.

De var så gamle at det grodde skog på dem.

En dag var det **bråk** i fjellet.

"Hva var det?" sa det ene trollet.

Så gikk det hundre år.

"Det var en katt som **mjauet**," sa det andre.

Så gikk det hundre år **til**.

Da sa det siste trollet: "Blir det så mye **snakk** her, så flytter jeg!"

lawaaai

miauwde

nog

geklets

Colofon

De foto van Aksel Sandemose komt van https://no.wikipedia.org/wiki/Aksel_Sandemose

De illustratie van de "1. Jantelov" komt van glabladet.no via http://ingriidgurinee.blogg.no/1298729598_janteloven.html

De originele Zweedse versie van "Janteloven" ("Jäntelagen") is o.a. te vinden op <https://dukanvisst.wordpress.com/2010/01/14/jantelagen-av-gudrun-hjelte/>

De illustratie komt van <https://pixabay.com/nl/gelijkheid-geslacht-vrouw-dualiteit-2110594/>

De tekening van de pizzabakker komt van <https://pxhere.com/en/photo/1149372> en is CC0 Public Domain.

De afbeelding van het Bluetooth-symbool komt van <https://www.flickr.com/photos/junaidrao/40672953211> en is Attribution-NonCommercial-NoDerivs 2.0 Generic (CC BY-NC-ND 2.0)

De tekst "Titanic" is o.a. gebaseerd op de tekst in Store Norske Leksikon, die "fri gjenbruk" is. De foto van de voorpagina van "The New York Herald" komt van https://de.wikipedia.org/wiki/RMS_Titanic

"Siv Kappe" komt van <http://www.fortellerkunstner.no/siv-kappe-707/>

Inhoud

Ensom.....	2
SMS-poesi: Svevende.....	2
Vitser.....	3
Janteloven og jenteloven.....	6
Morol?.....	8
Bluetooth er oppkalt etter Harald Blåtann.....	9
Titanic.....	10
Midas.....	14
Det norske samfunnet.....	18
Barn og voksne.....	20
Femten ting som gjør livet verdt å leve.....	21
Siv Kappe.....	22
Ulv i fåreklær.....	26
Tre troll.....	27
Colofon.....	28